

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 591/2025-18

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla (sudca spravodajca) a sudcov Ivana Fiačana a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľov [REDAKOVANÉ], narodenej [REDAKOVANÉ], a [REDAKOVANÉ], narodeného [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpených Mgr. Marcelom Kandrikom, advokátom, Sládkovičova 8, Prešov, proti rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 8Cdo/43/2023 z 30. júna 2025 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Sťažovatelia sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 9. októbra 2025 domáhajú vyslovenia porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom o zamietnutí ich dovolania v civilnom spore.

II.

2. Okresný súd rozhodol tak, že žalujúcej obchodnej spoločnosti sú sťažovateľ a povinní spoločne a nerozdielne zaplatiť 28 484,29 eur, sťažovateľka je povinná zaplatiť 18 021,20 eur a sťažovateľ je povinný zaplatiť 2 566,23 eur. Skutkovo bolo nesporné, že sťažovateľom hrozila dražba ich rodinného domu, a preto so žalobkyňou uzavreli kúpnu zmluvu s tým, že na ňu prevedú svoj rodinný dom, žalobkyňa im zaplatí kúpnu cenu 44 000 eur tak, že uhradí pohľadávku banky, zvyšok zaplatí sťažovateľom a potom rodinný dom kúpnu zmluvou prevedie na osobu určenú sťažovateľmi.

3. Žalobkyňa tak banke, dražobníkovi a exekútorke zaplatila 28 484,29 eur, na účet detí sťažovateľov vložila 15 000 eur a po zistení ďalších dvoch exekučných záložných práv na rodinnom dome zaplatila inej exekútorke na dlh sťažovateľky 3 021,20 eur a na dlh sťažovateľa 2 566,23 eur. Skutkovo nebolo sporné, že odhadovaná hodnota rodinného domu bola 90 700 eur a k uzavretiu zmluvy došlo v tiesni sťažovateľov spôsobenej dražbou, a preto sťažovatelia

od zmluvy odstúpili, čo viedlo k tomu, že nebol povolený vklad vlastníckeho práva žalobkyne k rodinnému domu. Okresný súd preto dospel k záveru, že platbami žalobkyne na uspokojenie dlhov sťažovateľov sa sťažovatelia bezdôvodne obohatili, keďže odstúpením od zmluvy došlo k jej zrušeniu. Okresný súd nepovažoval za preukázané tvrdenia sťažovateľov o tom, že žalobkyňou na účty ich detí vložených 15 000 eur bolo vybratých a pod tlakom dražby vrátených žalobkyni.

4. Na odvolanie sťažovateľov krajský súd rozsudok okresného súdu potvrdil. K námietke, že kúpna zmluva nebola vyhodnotená ako neplatná, poukázal na to, že za žalobkyňu kúpnu zmluvu podpísal konateľ a pri vyplácaní jednotlivých čiastok ním splnomocnená osoba, čo je bez významu pre platnosť zmluvy. Ďalej uviedol, že skutočnosti spočívajúce v tom, že rodinný dom bol ohodnotený na 90 700 eur a sťažovatelia ho žalobkyni predali za 44 000 eur pod hrozbou dražby, odôvodňuje použitie § 49 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého účastník, ktorý uzavrel zmluvu v tiesni za nápadne nevýhodných podmienok, má právo od zmluvy odstúpiť. To však nezakladá neplatnosť zmluvy. K námietke sťažovateľov, že medzi nimi a žalobkyňou šlo o spotrebiteľský vzťah, uviedol, že žalobkyňa pri uzavretí zmluvy nevystupovala ako dodávateľ, keďže nekonala v rámci svojej podnikateľskej činnosti. Ostatné námietky považoval za nepodstatné, keďže bolo zrejmé, že sťažovatelia sa v dôsledku plnení žalobkyne, pri ktorých participovali, na jej úkor bezdôvodne obohatili.

5. Proti rozsudku krajského súdu podali sťažovatelia dovolanie. Podľa sťažovateľov nesprávny bol záver o tom, že ich vzťah nie je spotrebiteľský, keďže žalobkyňa má v predmete podnikania realitnú činnosť a ich rodinný dom kupovala s motívom zisku. Poukázali na rozhodnutie Súdneho dvora Európskej únie a nález ústavného súdu (III. US 701/2022), ktorým bolo súdom vytknuté, že sa nevysporiadali s tvrdením o postavení spotrebiteľa. Podľa sťažovateľov krajský súd pochybil, ak sa nezaoberal platnosťou zmluvy, keďže platne možno odstúpiť len od platnej zmluvy. V tejto súvislosti poukázali na to, že splnomocnenkyňa žalobkyne vložil trikrát po 5 000 na účet ich detí, no tieto peniaze boli bezprostredne vybraté a nútene jej vrátené. Ako nepreskúmateľný označili sťažovatelia rozsudok krajského súdu, ktorý v odôvodnení uviedol, že rozhodnutie o zastavení exekučného konania vedeného na podklade zmenky v spotrebiteľskom konaní nemá konštitutívny, ale deklaratórny charakter.

6. Ústavnou sťažnosťou namietaným rozsudkom najvyšší súd dovolanie zamietol. Hoci sťažovatelia formálne nevymedzili dovolacie dôvody, bol toho názoru, že podľa § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) namietajú nedostatočné odôvodnenie rozsudku krajského súdu a podľa § 421 ods. 1 písm. a) a b) CSP jeho nesprávne právne posúdenie. Po rozsiahlej judikátornej koláži a doslovných citácií z rozsudku krajského súdu najvyšší súd poukázal na podstatu sporu a jeho riešenie okresným a krajským súdom. Zvýraznil to, že posúdenie kúpnej zmluvy ako neplatného právneho úkonu by malo pre práva strán rovnaké následky, ako tomu bolo pri závere, že sťažovatelia dôvodne od zmluvy odstúpili. Tak či tak by sťažovatelia boli povinní vydať žalobkyni to, čo za nich plnila. Obdobne najvyšší súd pristúpil k posúdeniu dovolania z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia. Argumentáciu uviedol širokým neadresným prehľadom judikatury, no následne opísal skutkové a právne závery okresného a krajského súdu, s ktorými sa stotožnil.

7. Uzavrel, že otázka toho, či vzťah strán bol spotrebiteľský, nebola rozhodná pre posúdenie dôvodnosti žaloby. I keby bol vzťah spotrebiteľský, nemalo by to vplyv na povinnosť sťažovateľov

vydať žalobkyni bezdôvodné obohatenie. Rovnako by tomu bolo, keby súdy dospeli k záveru, že zmluva je neplatná, keďže z ničoho nevyplýva, že by spotrebiteľ pri neplatnom právnom úkone nemusel vrátiť to, čo za neho plnila druhá strana. Bez významu bolo aj tvrdenie sťažovateľov o tom, že žalovaná si od nich vyžiadala vrátenie na účty ich detí vložených 15 000 eur, keďže tieto tvrdenia neboli preukázané.

III.

8. Sťažovatelia tvrdia, že rodinný dom žalobkyni predať nechceli a žalobkyňa sa ich od začiatku snažila podviesť, čo aj urobila, keď od nej nedostali 15 000 eur, ktoré boli po 5 000 eur vložené na účty ich detí, no následne boli v tiesni dražby vybraté z účtov a vrátené žalobkyni. I teraz sťažovateľom v exekúcii 21. októbra 2025 hrozí dražba, a preto navrhujú žalobkyni dočasným opatrením uložiť, aby sa jej zdržala. Namietané porušenie ústavných práv sťažovateľa vyvodzujú z toho, že najvyšší súd neaplikoval spotrebiteľské právo. Rozsiahlo odkazujú na rozhodnutia Súdneho dvora Európskej únie o tom, že ich vzťah so žalobkyňou bol spotrebiteľský.

9. Nepoužitie spotrebiteľského práva najvyšším súdom malo podľa sťažovateľov za následok, že nedošlo k obráteniu dôkazného bremena vo vzťahu k zaplateniu 15 000 eur zo strany žalobkyne. Ak by tomu tak bolo, mohlo by byť preukázané, že žalobkyňa im tieto peniaze neposkytla. Okrem toho žalobkyňa bez ich súhlasu za nich zaplatila dlhy, ktoré neboli uvedené v zmluve a ktoré oni napriek ich vymáhaniu v exekúcii považovali za sporné. Podľa sťažovateľov ak by bolo aplikované spotrebiteľské právo, mohli by súdy dospieť k záveru o neprijateľnosti podmienok zmluvy, čo by mohlo viesť k zohľadneniu pri rozhodnutí o náhrade trov konania. Za najzávažnejší následok považujú to, že sú v právnej neistote, či ich kúpna zmluva so žalobkyňou je platná.

IV.

10. Ústavná sťažnosť je zjavne neopodstatnená a ako taká bola podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov odmietnutá. Ústavné práva na súdnu ochranu a spravodlivé súdne konanie súd zamerané na výsledok. Musí im zodpovedať proces ako celok. Konanie o ústavnej sťažnosti nie je pokračovaním konania pred všeobecnými súdmi a ústavný súd nerozhoduje vo veci samej, ale preskúmava, či nie sú skutkové a právne závery všeobecných súdov zjavne neodôvodnené alebo zjavne mylné (III. ÚS 353/2024, III. ÚS 619/2021).

11. Napriek tomu, že sťažovatelia v dovolaní argumentáciu predložili tak, že z nej ani nebolo zrejmé, aký dovolací dôvod namietajú, najvyšší súd ich argumentáciu analyzoval a preskúmal z pohľadu oboch do úvahy prichádzajúcich dovolacích dôvodov. Primárne dospel k tomu, že neboli porušené procesné práva sťažovateľov v miere porušenie ich práva na spravodlivý proces, a to nedostatočným odôvodnením rozsudkov okresného a krajského súdu. Tento záver najvyššieho súdu sťažovatelia osobitne nenamietajú a svoju argumentáciu uvádzajú už okresným a krajským súdom skutkovo vyriešenou otázkou o tom, že nepreukázali, že by žalobkyni odovzdali späť 15 000 eur, ktoré im zaplatila ako kúpnu cenu.

12. Túto skutkovú otázku okresný súd vyriešil po rozsiahlom dokazovaní a svojím rozsudkom ju uzavrel krajský súd. Vzhľadom na neprípustnosť prieskumu skutkových záverov najvyšším súdom v konaní o dovolaní a argumentáciu sťažovateľov v dovolaní tak ani nebol dôvod na to, aby sa touto

otázkou najvyšší súd osobitne zaoberal. To platí o to viac, že sťažovatelia okrem svojich tvrdení túto okolnosť inými dôkazmi nepreukazovali. Nemožno dospieť ani k tomu, že by posúdenie sporu sťažovateľov ako sporu spotrebiteľského mohlo osobitne ovplyvniť prijatý skutkový záver o tom, že sťažovatelia nepreukázali to, že by 15 000 eur z účtov svojich detí vybrali a odovzdali žalobkyni. Tento záver by nijak neovplyvnila ani sťažovateľmi podsúvaná konštrukcia obráteného dôkazného bremena. Žalobkyňa v spore preukázala, že na účty detí sťažovateľov vložila 15 000 eur. Sťažovatelia tak mali preukázať, že tieto peniaze vybrali a odovzdali žalobkyni. Žalobkyňa však túto skutočnosť rozumne nijak nemohla preukázať, a preto nebol dôvod na sťažovateľmi uvádzané obrátenie dôkazného bremena.

13. Sťažovatelia už podľa záverov okresného a krajského súdu nepreukázali jedine nimi preukázateľnú skutočnosť o tom, že žalobkyni dali 15 000 eur, ktoré ona skôr vložila na účty ich detí. Tento skutkový záver bol riadne zdôvodnený už v rozhodnutí okresného súdu bez toho, aby ho sťažovatelia adresne napadli v odvolaní nielen svojou argumentáciou, ale aj navrhnutím iných ako okresným súdom vykonaných dôkazov. Okrem toho im nič nebránilo, aby tento, podľa nich nesprávny skutkový záver, namietli ústavnou sťažnosťou proti rozsudku krajského súdu. Napokon ani z ich argumentácie v ústavnej sťažnosti okrem nesprávnej konštrukcie o obrátenom dôkaznom bremene nevyplýva nič, z čoho by bolo možné vyvodiť, že skutkový záver okresného súdu je ústavne relevantným skutkový omylom.

14. Obdobne možno vylúčiť, že by rozhodnutie sporu spočívalo na ústavnom relevantnom právnom omyle. Možno len odkázať na výstižnú argumentáciu najvyššieho súdu o tom, že otázka toho, či vzťah strán bol spotrebiteľský, nebola rozhodná pre posúdenie dôvodnosti žaloby. I keby bol vzťah spotrebiteľský, nemalo by to vplyv na povinnosť sťažovateľov. Rovnako by tomu bolo, i keby súdy dospeli k záveru, že kúpna zmluva je neplatná, keďže z ničoho nevyplýva, že by spotrebiteľ pri neplatnom právnom úkone nemusel vrátiť to, čo za neho plnila druhá strana. Na tomto závere nemení nič ani argumentácia sťažovateľov, podľa ktorej ak by bolo aplikované spotrebiteľské právo, mohli by súdy dospieť k záveru o neprijateľnosti podmienok kúpnej zmluvy, a to by mohlo viesť k zohľadneniu pri rozhodnutí o náhrade trov konania.

15. K tomu treba uviesť, že úlohou súdov pri rozhodovaní vo veci samej nie je uvažovať o tom, aký vplyv bude mať ich rozhodnutie pre úvahy o náhrade trov konania. Úvahy súdov musia vždy smerovať k rozhodnutiu vo veci samej, pričom rozsah týchto úvah určujú strany svojimi žalobnými návrhmi. V spore sťažovateľov to bola žaloba žalobkyne o vydanie bezdôvodného obohatenia, ktorej sa advokátom zastúpení sťažovatelia nebránili vzájomnou žalobou o určenie neplatnosti kúpnej zmluvy či nimi samými urobeného odstúpenia od kúpnej zmluvy. Sťažovateľom rovnako ako v spore so žalobkyňou ani teraz nič nebráni v tom, aby sa domáhali určenia neplatnosti kúpnej zmluvy. Treba však uzavrieť, že ani záver o neplatnosti kúpnej zmluvy by tak, ako už uviedol najvyšší súd, nemal vplyv na posúdenie dôvodnosti proti nim podanej žaloby.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 21. októbra 2025

Robert Šorl
predseda senátu